

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Кафедра фінансів, обліку і оподаткування

ПОГОДЖЕНО

Гарант ОПП «Фінанси, банківська
справа та страхування»

к.е.н., доц. Сергій КОСТОРНОЙ

«29» серпня 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри фінансів, обліку і
оподаткування

д.е.н., проф. Олена ЯЦУХ

«29» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Міжнародні фінанси»

для здобувачів ступеня вищої освіти "Бакалавр"
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за ОПП Фінанси, банківська справа та страхування
(на основі ОКР "Молодший спеціаліст")

Факультет економіки та бізнесу

2023 – 2024 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародні фінанси» для здобувачів ступеня вищої освіти "Бакалавр" зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за ОПП Фінанси, банківська справа та страхування (на основі ОКР "Молодший спеціаліст"). – Запоріжжя, ТДАТУ, 2023. – 11 с.

Розробник: к.е.н., доцент Сергій КОСТОРНОЙ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів, обліку і оподаткування

Протокол № 1 від 29 серпня 2023 року

В.о. завідувача кафедри фінансів, обліку і оподаткування

д.е.н., професор Олена ЯЦУХ

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за ОПП Фінанси, банківська справа та страхування (на основі ОКР "Молодший спеціаліст")

Протокол № 1 від 4 вересня 2023 року

Голова, доц. Юлія ВОРОНІНА

© Косторной С.В.

ТДАТУ, 2023 рік

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів 7	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 210 годин	Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	Курс	Семестр
Змістових модулів - 2		2	4
Тижневе навантаження: аудиторних занять - 8 год. самостійна робота студента – 12,2 год.	Ступінь вищої освіти: «Бакалавр»	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	32 год.
		Лабораторні заняття	-
		Практичні заняття	32 год.
		Семінарські заняття	-
		Самостійна робота	146 год.
		Форма контролю: екзамен	

2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Міжнародні фінанси» є формування знань з теорії та практики міжнародних фінансів, щодо місця України в системі міжнародних фінансів.

Завданнями дисципліни є засвоєння термінології, пов'язаної з міжнародними фінансами, особливостей функціонування світової валютної системи, світового фінансового ринку, міжнародних організацій, здійснення міжнародних розрахунків, міжнародної банківської системи, страхування, оподаткування, фінансів Європейського Союзу та України.

Предмет курсу – відносини, що виникають між суб'єктами міжнародних фінансів, підходи щодо досягнення ефективності їх взаємодії.

Освітня компонента забезпечує набуття здобувачами ВО:

- *Загальних компетентностей:*

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

- *Спеціальних (фахових) компетентностей:*

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

- *Програмних результатів навчання:*

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

- *soft skills* показувати навички самостійної роботи, чесність та відповідальність за точність та об'єктивність подання інформації у сформованих звітах

Міждисциплінарні зв'язки з урахуванням структурно-логічної схеми ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування».

Перелік навчальних дисциплін, знання з яких потрібні для вивчення освітньої компоненти «Міжнародні фінанси»: «Фінанси», «Гроші і кредит», «Податкова система».

Перелік освітніх компонент, вивчення яких у подальшому базується на матеріалі освітньої компоненти «Міжнародні фінанси»: МКР «Діяльність на ринку фінансових послуг», Виробнича практика «Діяльність на ринку фінансових послуг».

3 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. «Теоретичні основи міжнародних фінансів»

Тема 1. Система міжнародних фінансів. Глобалізація

Сутність та розвиток міжнародних фінансів. Суб'єкти міжнародних фінансів. Міжнародне фінансове право. Міжнародні фінансові організації. Сутність глобалізації. Загрози та виклики фінансової глобалізації. Світові фінансові кризи.

Тема 2. Світова валютна система. Валютні ринки

Поняття валютної системи. Валютні цінності. Еволюція світової валютної системи. Валютний ринок. Валютний курс. Конвертованість валют. Валютні операції. Ринок банківських дорогоцінних металів.

Тема 3. Міжнародні розрахунки. Платіжний баланс

Організаційні засади міжнародних розрахунків. Типи, види та форми міжнародних розрахунків. Ризики при міжнародних розрахунках та методи їх

мінімізації. Платіжний баланс. Фактори, що впливають на стан платіжного балансу. Зовнішній борг.

Тема 4. Світовий фінансовий ринок

Світовий фінансовий ринок. Міжнародні фінансові ресурси, активи, потоки. Учасники міжнародного фінансового ринку. Міжнародні фінансові центри. Міжнародний ринок фінансових деривативів.

Змістовий модуль 2. "Функціонування міжнародних фінансових інституцій"

Тема 5. Міжнародна банківська справа та страхування

Міжнародна банківська справа. Транснаціональні банки. Міжнародний кредит. Міжнародний ринок банківських кредитів. Міжнародний лізинг, форфейтинг, факторинг. Міжнародні страхові відносини, їх термінологія. Міжнародний страховий ринок.

Тема 6. Податкові системи країн світу

Принципи оподаткування. Розвиток податкових систем. Загальні риси та специфіка оподаткування в різних країнах. Міжнародне подвійне оподаткування. Боротьба з ухиленням від оподаткування.

Тема 7. Фінанси Європейського Союзу

Етапи становлення ЄС. Зона євро. Монетарна політика ЄС. Основні інституції ЄС. Бюджетна політика країн-учасниць ЄС.

Тема 8. Україна у світовому фінансовому просторі

Валютна система України. Платіжний баланс України. Взаємодія України зі Світовим Банком та ЄБРР. Відносини України з Міжнародним валютним фондом. Зовнішній борг України.

4 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид заняття	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин				балів
			лк	лаб.	пр.	СРС	
Змістовий модуль 1 <i>«Теоретичні основи міжнародних фінансів»</i>							
21	Лекція 1	Система міжнародних фінансів. Глобалізація	4	-	-	-	-
	Практичне заняття 1	Система міжнародних фінансів. Глобалізація	-	-	4	-	4
	Самостійна робота 1	Робота на освітньому порталі	-	-	-	12	2
22	Лекція 2	Світова валютна система. Валютні ринки	4	-	-	-	-
	Практичне заняття 2	Світова валютна система. Валютні ринки	-	-	4	-	4
	Самостійна робота 2	Робота на освітньому порталі	-	-	-	12	2
23	Лекція 3	Міжнародні розрахунки. Платіжний баланс	4	-	-	-	-
	Практичне заняття 3	Міжнародні розрахунки. Платіжний баланс	-	-	4	-	4
	Самостійна робота 3	Робота на освітньому порталі	-	-	-	12	2
24	Лекція 4	Світовий фінансовий ринок	4	-	-	-	-
	Практичне заняття 4	Світовий фінансовий ринок	-	-	4	-	3
	Самостійна робота 4	Робота на освітньому порталі	-	-	-	12	4
25-26	Самостійна робота	Підготовка до ПМК 1	-	-	-	25	-
	ПМК 1	ПМК 1	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 1 – 105 год.			16	-	16	73	35
Змістовий модуль 2 <i>«Функціонування міжнародних фінансових інституцій»</i>							
32	Лекція 5	Міжнародна банківська справа та страхування	4	-	-	-	-
	Практичне заняття 5	Міжнародна банківська справа та страхування	-	-	4	-	4
	Самостійна робота 5	Робота на освітньому порталі	-	-	-	12	2
33	Лекція 6	Податкові системи країн світу	4	-	-	-	-
	Практичне заняття 6	Податкові системи країн світу	-	-	4	-	4
	Самостійна робота 6	Робота на освітньому порталі	-	-	-	12	2
34	Лекція 7	Фінанси Європейського Союзу	4	-	-	-	-
	Практичне заняття 7	Фінанси Європейського Союзу	-	-	4	-	4

	Самостійна робота 7	Робота на освітньому порталі	-	-	-	12	2
35	Лекція 8	Україна у світовому фінансовому просторі	4	-	-	-	-
	Практичне заняття 8	Україна у світовому фінансовому просторі	-	-	4	-	3
	Самостійна робота 8	Робота на освітньому порталі	-	-	-	12	2
36-37	Самостійна робота	Підготовка до ПМК 2	-	-	-	25	-
	ПМК 2	ПМК 2	-	-	-	-	10
<i>Всього за змістовий модуль 2 – 105 год.</i>			16	-	16	72	35
<i>Екзамен</i>							30
<i>Всього з навчальної дисципліни – 210 год.</i>							100

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

1. Сутність та розвиток міжнародних фінансів.
2. Міжнародне фінансове право.
3. Міжнародні фінансові організації.
4. Сутність глобалізації. Загрози та виклики фінансової глобалізації.
5. Світові фінансові кризи.
6. Поняття валютної системи. Валютні цінності.
7. Еволюція світової валютної системи.
8. Валютний ринок.
9. Валютний курс. Конвертованість валют.
10. Організаційні засади міжнародних розрахунків.
11. Типи, види та форми міжнародних розрахунків.
12. Ризики при міжнародних розрахунках та методи їх мінімізації.
13. Платіжний баланс. Фактори, що впливають на стан платіжного балансу.
14. Світовий фінансовий ринок.
15. Міжнародні фінансові ресурси, активи, потоки.
16. Учасники міжнародного фінансового ринку.
17. Міжнародні фінансові центри.
18. Міжнародний ринок фінансових деривативів.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

19. Міжнародна банківська справа.
20. Транснаціональні банки.
21. Міжнародний кредит. Міжнародний ринок банківських кредитів.
22. Міжнародний лізинг, форфейтинг, факторинг.
23. Міжнародні страхові відносини, їх термінологія.
24. Міжнародний страховий ринок.
25. Розвиток податкових систем.
26. Загальні риси та специфіка оподаткування в різних країнах.
27. Міжнародне подвійне оподаткування.
28. Боротьба з ухиленням від оподаткування.
29. Зона євро. Монетарна політика ЄС.
30. Основні інституції ЄС.
31. Бюджетна політика країн-учасниць ЄС.
32. Валютна система України.
33. Платіжний баланс України.
34. Взаємодія України зі Світовим Банком та ЄБРР.
35. Відносини України з Міжнародним валютним фондом.
36. Зовнішній борг України.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні дисципліни передбачається застосування таких методів:

- 1) лекція — для розкриття сутності наукових понять, явищ, процесів, логічно пов'язаних, об'єднаних загальною темою;
- 2) бесіда – для усвідомлення нових явищ, понять або відтворення вже наявних за допомогою діалогу;
- 3) опрацювання нормативних документів – виписування, конспектування, формування таблиць, схем, графіків та ін.;
- 4) виконання практичної роботи - застосування отриманих знань при вирішенні практичних завдань;
- 5) проблемний виклад – передбачає створення викладачем проблемної ситуації, допомогу здобувачам у вирішенні проблемного завдання;
- 6) кейс-метод – для обговорення практичних ситуацій.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Міжнародні фінанси [Текст] : навч. посіб. для студ., які навчаються за спеціальністю 051 «Економіка», спеціалізацією «Міжнародна економіка» за денною формою навчання / І. М. Грінько ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 109 с.
2. Горбач, Л. М., Плотніков, О. В. Міжнародні фінанси: підручник. К.: Видавничий дім «Кондор», 2019. – 528 с.
3. Карлін М. І., Проць Н. В. Фінанси зарубіжних країн: конспект лекцій для студентів заочної форми навчання за скороченою формою навчання. Луцьк: Вежа-друк, 2022. 103 с.

Допоміжна

1. Булатова О.В. Міжнародні фінанси: Навчальний посібник / О.В. Булатова, Т.В. Марена. – Маріуполь: МДУ, 2013. – 504 с.
2. Міжнародні фінанси : підручник [Електронний ресурс] / [О. М. Мозговий, Т. В. Мусієць, Л. В. Руденко-Сударєва та ін.]; за наук. ред. д.е.н., проф. О. М. Мозгового. — К.: КНЕУ, 2015. — 515, [5] с.
3. Соскін О. І. Міжнародні фінанси: навчально-методичний посібник. – К.: Національна академія управління, 2011. – 300 с.
4. Фінанси : підручник / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – 2-ге вид. переробл. і доповн. – К.: Знання, 2012. – 687 с.
5. Коваленко М. А. Міжнародні фінанси. Практикум: навч. посіб. / М. А. Коваленко, Д. В. Малащук. - Держ. вищ. навч. закл. "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - К. : КНЕУ, 2012. - 135 с.
6. Макогон Ю. В. Міжнародні фінанси: навч. посіб. / Ю. В. Макогон, Н. О. Бударіна. ; Донец. нац. ун-т, Екон. ф-т, Каф. "Міжнар. економіка". - Донецьк : ДонНУ, 2013. - 411 с.

7. Фінанси (державні, корпоративні, міжнародні): підруч. для студентів ВНЗ / В. О. Онищенко [та ін.] ; [за ред. В. О. Онищенко] ; Полтав. нац. техн. ун-т ім. Юрія Кодратюка. - Київ : Центр учбової літератури, 2016. - 599 с.

8. Хватов Ю. Ю. Міжнародні фінанси: зб. завдань для самост. роботи та контролю знань / Ю. Ю. Хватов // Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля. - Д. : [б. в.], 2012. - 90 с.

9. Якушин І. Д. Міжнародні фінанси : навч. посіб. для студентів ВНЗ / І. Д. Якушик, В. І. Савчук, Н. В. Савчук ; Укр. держ. ун-т фінансів та між нар. торгівлі. - Київ : Леся, 2014. - 547 с.

8. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Освітній портал ТДАТУ. URL: <http://op.tsatu.edu.ua>
2. Наукова бібліотека ТДАТУ. URL: <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka>
3. Методичний кабінет кафедри фінансів, обліку і оподаткування.
4. Internet.